

1 Můžeme vyčíslvat i limity, kde x jde k nějakému jinému číslu než nule či nekonečnu. Prostě stačí vhodně x nahradit jinou proměnnou tak, aby ta jiná proměnná šla už do nuly. Vyzkoušejte si to na následujících příkladech:

$$1. \lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sqrt{2x+1}-3}{\sqrt{x}-2}; \quad 2. \lim_{x \rightarrow a} \frac{\ln x - \ln a}{x-a}; \quad 3. \lim_{x \rightarrow a} \frac{\sqrt{x} - \sqrt{a} + \sqrt{x-a}}{\sqrt{x^2-a^2}}; \quad 4. \lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{m}{1-x^m} - \frac{n}{1-x^n} \right).$$

2 Rozložte v nekonečnou řadu kolem $x = 0$ následující funkce:

$$1. \frac{1}{2-x-x^2}; \quad 2. \frac{1}{1-x^2}; \quad 3. \frac{1}{(x+1)(x-3)^2}; \quad 4. \frac{1}{(x-1)(x-2)(x-3)}.$$

Komplexní Taylor

3 Napište řadu pro e^{ix} (zde $i^2 = -1$ je imaginární jednotka). Oddělte reálnou a imaginární část. Přesvědčte se, že reálnou část tvoří řada pro $\cos x$ a imaginární část řada pro $\sin x$. Tím dokažte vzorec $e^{ix} = \cos x + i \sin x$.

4 V rozvoji $\frac{1}{1-z}$ položte $z = ae^{i\varphi}$. Oddělte reálnou a imaginární část. Tím zjistěte rozvoj:

$$1. \frac{1-a \cos \varphi}{1-2a \cos \varphi + a^2} \text{ v nekonečnou řadu kosinů}; \quad 2. \frac{a \sin \varphi}{1-2a \cos \varphi + a^2} \text{ v nekonečnou řadu sinů}.$$

Takovým řadám z kosinů a sinů násobků úhlu φ se říká *Fourierovy řady*.

5 Každé komplexní číslo z můžeme zapsat ve tvaru $z = re^{i\varphi}$, kde $r = |z|$ je velikost a $\varphi = \arg z$ je argument čísla z . Logaritmujte tento výraz a vysvětlete, proč platí $\ln z = \ln |z| + i \arg z$.

6 Nakreslete si do komplexní roviny číslo $1 + it$, kde t je reálné, a ukažte, že jeho argument je roven $\arctg t$. Z toho odvoďte, že

$$\arctg t = \arg(1 + it) = \Im \ln(1 + it).$$

Rozviňte logaritmus v nekonečnou řadu a vezměte imaginární část. Obdržíte rozvoj pro $\arctg t$.

7 Do rozvoje $z + z^2 + \dots + z^k = \sum_{n=k}^{\infty} z^n = \frac{z-z^{k+1}}{1-z}$ dosadte $z = e^{i\varphi}$. Oddělte reálnou a imaginární část. Obdržíte tak výrazy pro součty $\sin \varphi + \sin 2\varphi + \dots + \sin k\varphi$ a podobně i s kosiny.

8 1. Ověřte, že platí $1 + e^{i\varphi} = e^{i\varphi/2}(e^{i\varphi/2} + e^{-i\varphi/2}) = e^{i\varphi/2} \cdot 2 \cos \frac{\varphi}{2}$.

2. Ukažte, že při $-\pi < \varphi < \pi$ platí $\arg(1 + e^{i\varphi}) = \frac{\varphi}{2}$.

3. Napište rozvoj $\ln(1 + e^{i\varphi})$ v nekonečnou řadu. Vzávše imaginární část, dokažte

$$\frac{\varphi}{2} = \sin \varphi - \frac{\sin 2\varphi}{2} + \frac{\sin 3\varphi}{3} - \dots \quad (-\pi < \varphi < \pi).$$

To je rozklad „zuby“ (periodické funkce, která vypadá jako zuby pily) ve Fourierovu řadu.

4. Zopakujte totéž pro výraz $1 - e^{i\varphi}$. Rozložte $\frac{1}{2} \ln \frac{1+e^{i\varphi}}{1-e^{i\varphi}}$ a vezměte imaginární část. Tím zjistěte, že platí

$$\frac{4}{\pi} \left[\sin \varphi + \frac{\sin 3\varphi}{3} + \frac{\sin 5\varphi}{5} + \dots \right] = 1 \quad (0 < \varphi < \pi).$$

Pokud se podíváme, jak se to bude chovat v záporných úhlech, zjistíme, že vpravo je funkce lichá. Dostali jsme tedy Fourierovu řadu „schodu“ $\operatorname{sgn} \varphi$, který se periodicky po 2π opakuje.